

EESTI SUURIM NAISTEAJAKIRI!

EESTI NAINE

JUULI 2017

**TOHUTU
UNISTAJA
MÄRT
AVANDI**

**Elu koos
irisejaga**

**Armastuse
suvi 1967:
rinnahoidjad
põlema!**

TÖÖVARI
**Kosmose-
rändur!**

UUS
**LUGEJAGA
VESTLEB
MART
KADASTIK**

**Paari-
suhte** **ABC**

**TANJA
MIHHAILOVA-
SAARE**

**LEMMIK-
KOHAD**

MIDA SÜÜA?
Madleen Simson,
Erik Orgu ja
Rain Vainik
soovitavad

Siiri Sisask:

“Usalda oma sisetunnet!”

- Rannariided ■ David Copperfieldi suhtemaagia ■ 6 suvist kartulisalatit
- Kaliningradi avastamas ■ Tüütu migreen ■ Külas Koguva kangetel naistel

HIND 4.39 €

Kontrastide kuurort

Jūrmala

TEKST KRISTA KIIN FOTOD PRIIT GREPP / KODUKIRI

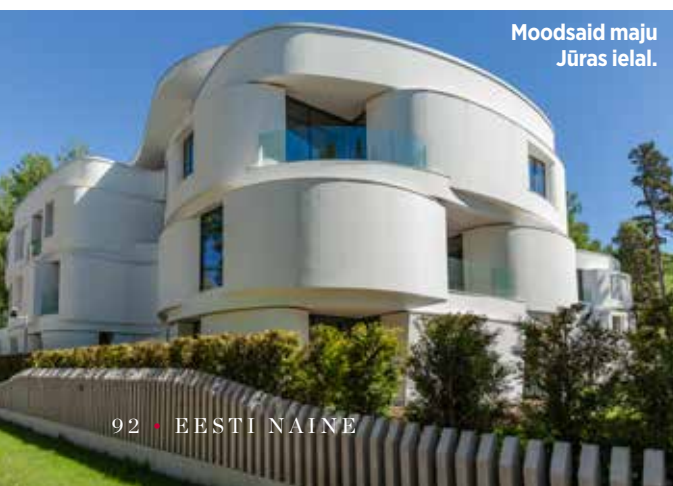
“Kui minu hääl te südames kajab – kui see teid äratab ja liigutab – siis tema võim on lausuda vaid seda, mis lausumatuna on igas hinges...”

Aspazija muuseum.

Dzintari kontserdimaja.

Moodsaid maju Jūras ielal.

Vasega kaetud pöörlev gloobus.

Kohalike meelest on Jūrmalas terapeutiline isegi rongirataste kolin.

Nõnda on luuletanud lätlaste Marie Under, päikese ja armastuse laulikuks nimetatud poetess **Aspazi-ja**, kelle majamuuseum asub Jūrmala kõige kitsamas kohas, kus meri on verandast kõigest mõnesaja meetri kaugusel ja lõunapoolsetest akendest võib nautida vaadet Lielupe jõe.

VILLAD JA TONDILOSSID

Meie lõunanaabrite silmapaistvaima luuletajapaari Aspazi-ja ja Rainise puupitside ja tornikestega maja Dubultis on küllap kauneim muuseum Jūrmalas, ja nagu poetess oma eluajal soovis, on tema kunagisest kodust saanud kohalike kirjanike, kunstnike, fotograafide ja teiste haritlaste kohtumiskaup. Aegajalt kolistab lähedalt mööda elektrirong, mis niidina läbib Jūrmala kogu ulatuses. Nostalgilise välimuse ja huikava vilega raudruun on kõige mugavam viis Riiast kõigest 25 kilomeetrit eemal asuvasse kuurorti jõuda. Peaks vaid täpselt teadma, millesse sihtkohta pilet osta – kuna linn on jagatud 16 väiksemaks rajooniks, ei maksa pelgalt Jūrmalasse sõitu küsida.

Praegu seisavad puitarhitektuuri pärlid kõrvu mahajäetud tondilossidega...

Kunagi juba Majori raudteejaama vastas olevalt väljakult alanud **Jomas iela**, kilomeetripikkune jalakäijate tänav on läbi aegade olnud Jūrmala süda, mis rannahooyal täitub jalutajate ja kohvikumeluga. Ühe legendi kohaselt sai Jūrmala nimelt siit alguse. Aastasade eest, mil piirkonda katsid vaid liiv ja kalurimajad, vormis tuul liiva pillutades luiteid ja nendevahelisi orge, mida läti keeles *jomadeks* nimetatakse. Usutavasti sündis Jūrmala peatänav nimelt ühte sellistest orgudest, muutudes kohe linna keskseks kohaks, kus talunikud oma kaupa müüma asusid.

19. sajandi alguseks ääristasid Jomas ielat juba peened butiigid ja kohvikud, põllupidajad asendusid uhkeis rõivais meeste ja naistega, kes tänaval promeneerisid. Sama teevad ka praegused suvitajad, keda eriti arvukalt koguneb juuli keskepaigas toimuvatele traditsioonilistele tänavapidustustele Jomas Majoris, kus toimuvad kontserdid, teatrietendused, turud ja töötoad.

Jomas iela paralleeltänaval **Jūras ielal** jalutades avaneb Jūrmala üks võluvamaid nähtusi – rikkalike puunikerduste, romantiliste verandade ja nurgatornikestega villad, suvilad ja pansionid. 1870ndatel, kuurortlinna õitsengu hakul saabusid siia tervist taastama jõukad puhkajad Vene keisririigi aladelt. Tõsi, praegu seisavad puitarhitektuuri pärlid kõrvu mahajäetud tondilossidega ning ehitusstiilide kakofoonia võtab kohati kukalt kratsima. Ent see ei vähenda magusnostalgilisi kujutluspilte vanade aegade hiilgusest. >>

MERE-, MUDA- JA ÖHUVANNID

Võrreldes Nizza või teistegi Euroopa kuurortlinnadega on Jürmalal eelseid, paika võib õigustatult pidada ehedaks ja tõeliseks. Näiteks on Jürmala 26kilomeetrine rannajoon puutumata inimlikust ahnusest – piki suhkruaalse kvartsiliivaga randa võib kõndida või jalgrattal sõita pikki kilomeetreid, ilma et silma ja ilumeelt pahandaksid massturismi monstrumhotellid. Ainuüksi säärane retk, õhus päikesesooja männimetsa lõhn, on kui tasuta spaakülastus – meelt rahustav, hinge puhastav ja tervist tugevdav.

Päris-spaahoolitsuste soovijale pakuvad eri kuurortasutused mineraalaineterikast (väävel, broom ja naatriumkloriid) vett ja kohalike rabade muda. Nii võib Jomas ielal asuvas hotellis **Jürmala Spa** nautida pärlivanne, parafiinimähiseid, hapnikuravi ja soolakambrit. Või mõnuleda sauna- ja basseinikeskuses. Kosutamaks end rohelise tee või smuutiga, ei pruugi veest väljagi tulla. Südalinnamelust pisut kaugemal asuvas **Kurshi Hotel & Spas** pakutakse klassikaliste massaažide kõrval ka ajurvedahoolitsusi ja saunarituaale.

Kel nahk päikesest ja spaaprotse- duuridest hell, noppigu peotäis mustikaid või paar kukeseent **Dzintari metsapargis**, mille 14 hektarile mahuvad laste mängu- ja spordiväljakud, rularambid ning rulluisu- ja jalgrajad. **Seikluspark Tarzans** lubab võimed proovile panna kuuel eri raskusastmega rajal, millest närvekõditavaim paikneb 11 meetri kõrgusel, saja-

aastaste mändide ladvus. Saadud adrenaliiniannus leeveneb ja pilk puhkab 36 meetri kõrguse vaate- torni tipus, kust avaneb kaunis pano- raamvaade linnale, Läänemerele ja Lielupe jõekäärule.

Jürmala 26kilomeetrine rannajoon on puutumata inimlikust ahnusest.

Jomas iela naabertänaval kunstigaleriid **Inner Light** pidava Vitālijs Jermolajevsi loodud maalid peidavad valguse saladust. Fluorestseeruva efekti abil hakkavad pildid särama ja esialgse kujutise asemel avaneb hoopis teine, maali sisse peidetud pilt. See on kui kunstiteraapia – valgusmaalimist meditatiivse muusika saatel saavad proovida ka külastajad.

8000aastase raba ilu.

↑ **Omaaegne Kemeris hotel mõjub valge laevana.**

← **Kurshi hotelli spaa pakub lõõgastust.**

VÄÄVLIVESI JA RABALAUKAD

Lääne-Euroopas ei ole ühtegi teist kohta, kus väävelvesinikuga rikastatud vett oleks leitud nii suurtes kogustes kui Kemeris. Väävliallikaid kasutasid kohalikud teraapiistel eesmärkidel juba esimese maailmasõja eel, enne kuurordi õitse- aega, mil avati Moskva-Kemeris rongi- liin ning trammitse Kemeris jaamast Jaunkemeris randa. Esimeste pansionaatide patsientidele tassiti väävlirikast vett allikatest pangede ja tunnidega. Vesi soojendati ning kallati kümblemiseks suurtesse tammevannidesse.

Nii nagu keset Roomat troonib kohalikes pahameelt tekitav “pulumator” (Vittorio Emanuele II monu- ment), ehib samalaadne kolossaalne ehitus, **rahvasuus valgeks laevaks ristitud** hotell Kemeris kunagise kuurordi romantilist parki. Hoone ehitati 1936. aastal riigi rahaga (2,5 miljonit latti!) ning sai oma viie korruse, saja toa, sammaste, balust- raadide, pilastrite, karniiside ja katuseterrassidega Baltikumi suu- rejoonelisimaks hotelliks. Veel nõukaajal saabusid vääveli- ja mudavanne pakkuvasse sanatooriumi terviseturgutajate massid. Täna aga seisab kohati kreenivajunud

Titanicut meenutav gigant tühja ja mahajäetuna, ühe omaniku käest teise kätte liikudes ja heldeid investoreid oodates. Praegu saab palet värskendada ja nahka turgutada vaid vuliseval lättel nimega Sisalik, mis oma kahvatukollase ja mädamuna järele lehkava veega on üks Kemeru kahekümnest väävelvesinikuallikast.

Looduse müstilisust ja 8000 aasta vanuse raba metsikust võib kogeda **Kemeru rahvusparkis**, kus praegu on kasutusel kolm matkarada: suur Kemeru kõrgsoorada, looduslikku ja niisket metsa tutvustav sanglepa-soometsa laudtee ning Sloka järve loodusrada, mis kulgeb piki järve randa ja annab võimaluse jälgida vaatetornist linde. Raba 3,4kilomeetrine jalutusrada möödub väikestest soojärvedest ja -lohkudest, sammalde, jändrike mändide ja sookailude kuningriigist ning annab võimaluse maastiku puutumatus imetleda ka vaateplatvormilt.

Muljeterikka retke järel võib suunduda keha kinnitama Jürmalale

vanimasse siiani tegutsevasse restorani **Neptūns**, mis asub siinsamas Kemeru rahvusparkis Jaunkemeru rannas. Selle lauad, puidust lagi ja seinapaneelid pärinevad söögikoha algusaegadest ehk 1960ndatest. Ka menüü, mille hittideks on kalaseljanka,

Jürmalale kitsaimas kohas laiub Lielupe jõe ja Läänemere vahel vaid 380 meetrit maad.

hatšapuri, hinkaalid ja erilises marinaadis sealihäsašlökk, on aastakümnetega vähe muutunud, ainsaks erandiks ehk

Iga suvehooaja juhatavad sisse kontserdid rannal.

isetehtud astelpaju jäätis, mis suisa sulab suus.

Enne Jürmalast lahkumist tasub korraga silitada siinse ainsa viietärnihotelli Baltic Beach kõrval lesivat metallist kilpkonna, kindlustamaks pikaealist elu ning tundmaks tänutunnet, et nii nagu pole Veneetsia veel vajunud vetevoogudesse, seisab Jürmalale seni sirgelt keset mitte nii väga ammu liikunud liivadüüne, muutumata iseloomutuks ühetaoliste hotellide, heaoluriikide turistide ning kitsi ja estraadi kuurordiks.

Reisikulud kattis Jürmalale linnavalitsus.